

Ugotavljanje in spremljanje
napredka udeležencev
izobraževanja odraslih

**Evidenčni operativni
Postopek** za
medinstitucionalne
sinergije in
**Priročnik za vrednotenje
vseživljenjskega napredka**
udeležencev izobraževanja
odraslih z manj
priložnostmi

JULIJ
2020

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Informacije o projektu

Project Title:	Tracking and monitoring the progress of adult learners
Project Acronym:	TaMPADA
Grant Agreement Number:	2018-1-UK01-KA204-048118
Coordinator:	Derbyshire County Council (United Kingdom)
Project Website:	www.tampada.eu

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Vsebina

1. Uvod	1
2. Postopek za medinstitucionalno sodelovanje	2
2.1. Koncept postopka za medinstitucionalne sinergije za vseživljenjski napredek udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi	2
2.2. Ključni elementi medinstitucionalnega postopka	4
2.3. Model operativnega postopka za spremljanje vseživljenjskega napredka udeleženca izobraževanja z manj priložnostmi	10
3. Priročnik za vrednotenje vseživljenjskega napredka udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi	21
3.1. Vrednotenje vseživljenjskega napredka udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi	21
3.2. Koristi uporabe sinergij postopka Tampada za spremljanje odraslih z manj priložnostmi	21
3.3. Pomembnost odprte komunikacije s posredniki	24
3.4. Vodič za praktično izvedbo postopka znotraj sodelovanja z ustreznimi posredniki	26
3.5. Zaključek	34

1. Uvod

Udeleženci, ki sodelujejo v izobraževanju odraslih lahko pripadajo skupinam z manj priložnostmi, katerih **vseživljenjskemu napredku** težko sledimo. Zato smo Tampada partnerji predlagali, da razvijemo material za postopek mreženja ter napotke, kako ugotavljati in spremljati te posameznike, ki pripadajo družbenim skupinam z manj priložnostmi, kar lahko najdete na spletnem naslovu www.tampada.eu

Material za zbirke podatkov in za namene ocenjevanja je lahko zelo pomemben za **ponudnike izobraževanja odraslih** (PIO), ki delajo z odraslimi z manj priložnostmi. Te smernice ponujajo ponudnikom izobraževanja odraslih metodologijo za vzpostavitev skupnostnega sodelovanja za omogočanje dolgoročnega spremljanja **udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi**.

Postopek Tampada je orodje, ki ponuja podporo ponudnikom izobraževanja odraslih, ki so odgovorni za podporo skupinam z manj priložnostmi. Ta dokument določa strukturo **medinstitucionalnega sodelovanja** v smislu zbiranja podatkov in sledenja odraslim z manj priložnostmi.

V mnogih Evropskih državah se s pomočjo izobraževalne politike ter spremljevalnimi ukrepi pomaga odraslim z manj priložnostmi pri njihovem izobraževanju. Vendar pa ni neke konkretne in enotne strukture glede spremljanja vseživljenjskega napredka teh odraslih po zaključku njihovega izobraževanja, čeprav je to zelo pomembno, kajti ti odrasli so pogosto bolj ogroženi zaradi različnih težav na različnih življenjskih področjih (zaposlitev, razvoj, zdravje in dobro počutje), in potrebujejo dodatno podporo ponudnikov izobraževanja na različnih stopnjah njihovega življenjskega napredka.

Zelo pomembno je ustvariti skupen in enostaven sistem za **ugotavljanje odraslih z manj priložnostmi**, jih podpirati pri pridobivanju stalne zaposlitve, pri njihovi samostojnosti in razvijanju različnih vidikov življenja, kot sta npr. zdravje in družbena vključenost. Znotraj uporabe tega orodja je postopek medinstitucionalnega sodelovanja osredotočen predvsem na zagotavljanje določene strukture za PIO glede spremljanja odraslih s pomočjo ustreznih organizacij in služb.

Postopek smo razvili z zbiranjem in analizo prispevkov **petih držav** (Švedska, Združeno kraljestvo, Grčija, Belgija, Slovenija) na področju ugotavljanja in spremljanja napredka težko dosegljivih odraslih udeležencev z manj priložnostmi. Prispevki vključujejo podatke najuspešnejših strategij za ugotavljanje in spremljanje odraslih, služb, organizacij in politik, ki so pomembne pri podpiranju odraslih udeležencev izobraževanja z manj priložnostmi z različnih izobraževalnih in družbenih vidikov. Posredniki so bili označeni s številko in kodo države, to označevanje je bilo potem nadalje uporabljeno v preglednicah postopkov za uporabo ponudnikov izobraževanja odraslih.

Partnerji so prav tako zbrali podatke glede na **dobre prakse in strategije izvajanja** na različnih ravneh (lokalna, državna, Evropska) in v različnih okoljih. To omogoča strategije, ki temeljijo na dokazih za povečanje izobraževalne zmogljivosti in učinkovitosti doseganja in ohranjanja vključenosti, udeležbo in napredek udeležencev izobraževanja odraslih. Dobre prakse so bile premišljeno izbrane s pomočjo pokazateljev ustreznosti, rezultatov in ravni učinkovitosti. Zbrano gradivo tako vsebuje primere najboljših praks vseh partnerskih držav v zvezi z učinkovitim izobraževanjem udeležencev z manj priložnostmi, medinstitucionalnim sodelovanjem in lajšanjem spremljanja težje dosegljivih odraslih. Primeri dobre prakse so povezani z naslednjimi področji (zaposlitev, družba in zdravstvo) in jih ponudniki izobraževanja odraslih lahko enostavno uporabijo, tudi kot praktične nasvete.

Ta dokument je povezan s prvim prispevkom/rezultatom tega projekta, [Tampada Evidence collection Toolkit](#), ki zagotavlja postopek oblikovanja programa in samoocenitev pokazateljev mehkih veščin – kar oblikuje osnovo za postopek ugotavljanja in spremljanja.

Ta dokument tudi nadgrajuje prejšnjo objavo projekta Tampada in kaže koristi in praktične dejavnike glede na ustrezne povezave, dela partnerjev in sodelovanja z nadaljnjimi organizacijami ali službami. Zagotavlja strukturiran pristop za spremljanje vseživljenjskega napredka udeleženca izobraževanja, kar se lahko uporabi v medorganizacijskem delu/sodelovanju. Tako ta operativni postopek za medinstitucionalne sinergije zagotavlja povezavo med [Tampada Evidence collection Toolkit](#) in drugimi službami in organizacijami, ki podpirajo ali lahko podpirajo udeležence izobraževanja z manj priložnostmi. Veliko programov različnih služb se lahko prekriva in so tako lahko primerne za veliko več kazalnikov. Vendar pa, če smo hoteli povezave narediti bolj razumljive, smo morali izbrati le najustreznejše službe za vsakega od indikatorjev iz Postopka in seznama rezultatov.

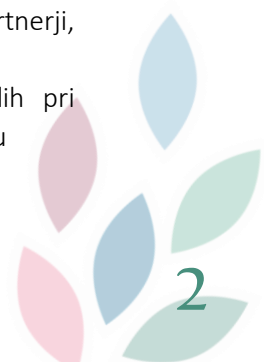
2. Postopek za medinstitucionalno sodelovanje

2.1. Koncept postopka za medinstitucionalne sinergije za vseživljenjski napredek udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi

Ugotavljanje in spremljanje napredka odraslih z manj priložnostmi je bolj učinkovito, če se izvaja v enotnem sistemu postopka. Zato je zelo pomembno zgraditi primerne sinergije med programi za izobraževanje odraslih, ponudnikih izobraževanj in tretjih institucij, ki služijo kot postojanka za zbiranje podatkov. Posredniške institucije vključujejo vse službe in organizacije, s katerimi se odrasli udeleženci izobraževanja lahko srečajo na njihovi izobraževalni poti. Ključni elementi za uspešni postopek spremljanja so skupno razumevanje, enoten pristop in izvedljivost.

Rezultati obstoječe zbirke postopkov in analiz prispevkov partnerjev kažejo, da ljudje, ki prihajajo iz okolja z manj priložnostmi, namesto standardne ponudbe največkrat potrebujejo okrepljeno vodenje in pomoč ter širšo definicijo, kako pozitivni napredek sploh izgleda, vključno z zdravjem, zaposlovanjem, osebnim razvojem ter drugih področjih, ki jih opredeljuje postopek Tampada. To vrednotenje mora biti zgrajeno na strukturiranem postopku medinstitucionalnega sodelovanja med posredniki in ponudniki izobraževanja odraslih. Vzajemno koristno partnerstvo se lahko vzpostavi po obravnavi in izpeljavi dveh glavnih vidikov:

1. Partnerji, posredniki in institucije, ki se že ukvarjajo z udeleženci izobraževanja odraslih z manj priložnostmi bi imeli korist od dela po skupni opredelitvi in postopku za ugotavljanje in spremljanje napredka teh udeležencev – s tem bi zagotavljali doslednost opredelitve in pristopa k vseživljenjskemu napredku. To pa od organizacij zahteva odkup uporabe skupnega Postopka.
2. Za zagotovitev pomembnega in trajnega razvoja svojih udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi, bi ponudniki izobraževanja odraslih morali začeti sodelovati s partnerji, posredniki in institucijami, ki ponujajo naslednje:
 - a. Razumevanje ter odprt, dvosmerni dialog s ponudniki izobraževanja odraslih pri prizadevanju razumevanja potreb ter podpore udeležencev pri njihovem napredku

- b. Razumevanje in podpora pri razvijanju in zagotavljanju vsebine programa/tečaja, ki bi najbolje odgovoril na potrebe udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi
- c. Potrditev skupnega sistema ugotavljanja in spremljanja ter pomoč in podpora pri izvajanju – vključno (in še posebej) z ohranjanjem podpore udeležencem ter PIO po zaključku učnega kroga ter s tem zagotavljanje neprekinjenega napredka, ugotavljanja in spremljanja

To lahko pomeni začetek sodelovanja ponudnikov izobraževanja odraslih z novimi partnerji in organizacijami ali delo z obstoječimi partnerji ali organizacijami, vendar pa na nov način.

Udeležba posrednikov, partnerjev in organizacij tretjih oseb v vseh fazah izvedbe skupnega (TaMPADA) Postopka bo zagotovila polno vključevanje in najboljše rezultate, čeprav se lahko partnerstvo dogodi v katerikoli fazi in se lahko začne kot rezultat delujočega ugotavljanja in spremljanja napredka, kot je opisano v tem dokumentu.

Skupno razumevanje in sodelovanje

Sodelovanje med institucijami na različnih ravneh je ključ do učinkovitega spremljanja odraslih z manj priložnostmi. Imamo veliko služb, ki lahko podpirajo odrasle z manj priložnostmi. Z razumevanjem celovitega procesa izobraževanja odraslih in njihovega nadaljnjega vseživljenjskega napredka ter povezave s posredniki, lahko ponudniki izobraževanja odraslih razvijejo boljši vpogled v način izvajanja učinkovitega spremljanja napredka odraslih. Posredniki ter ponudniki izobraževanja odraslih lahko znotraj izvedbe postopka Tampada za medinstitucionalne sinergije ponudijo učinkovite storitve na vsakem nivoju spremljanja odraslih. Podobno pomemben vidik je tudi združevanje služb, da bi lahko učinkovito pokrivalo potrebe odraslih z manj priložnostmi in zagotavljal spremljanje podatkov na najboljši in najučinkovitejši možni način.

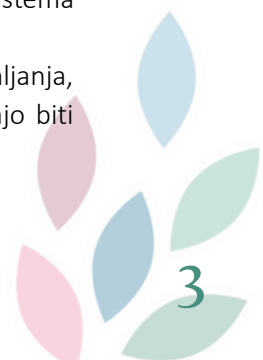
Na primer, zavodi za zaposlovanje lahko nudijo informacije izobraževalnim ustanovam o zaposlitvah odraslih po končanem izobraževanju, da lahko potem le-ti spremljajo njihovo pot, prav tako jim lahko zdravstvene ustanove nudijo podatke o možnih zdravstvenih/psiholoških zadevah udeležencev izobraževanja. Prav tako bi izobraževalne ustanove lahko uspešno sodelovale s privatnimi delodajalci zaradi istega vzroka. Proces spremljanja mora biti osredotočen na razvojno pot udeležencev in njihov vseživljenjski napredek. Strukturiran sistem sodelovanja bo zagotovil najvišjo možno učinkovitost ponujenih storitev.

Enoten pristop

Postopek mreženja za spremljanje odraslih bi naj bil sestavljen iz majhnih in jasnih korakov, kajti le tako lahko proces spremljanja postane viden in učinkovit. Postopek Tampada je razvit, zato lahko ob vsakem času določimo, na katerem koraku razvojnega procesa je udeleženec izobraževanja odraslih. Kot del izvedbenega procesa ponudniki izobraževanja odraslih določijo in se odločijo, kako bodo uporabljali dane opcije za spremljanje/vrednotenje.

Operativni postopek upošteva naslednje vidike:

- spremljanje realnega napredka, ki je povezan z obstoječim upravnim sistemom (npr. sistem poučevanja & učenja, upravni sistem ponudnikov izobraževanja odraslih, baza podatkov sistema zaposlovanja, lokalne oblasti, zagotavljanje kakovosti).
- časovni okvir: zagotavlja, da ne porabimo preveč časa za določene korake na poti spremljanja, kajti niso ločljivi in niso edina naloga ponudnikov izobraževanja odraslih, ampak morajo biti kombinirani z vsakodnevnim poučevanjem

- vključitev natančnih parametrov za opis značilnosti skupine odraslih z manj priložnostmi
- vključitev parametrov, ki opisujejo, kam gredo odrasli, ko zapustijo oz. končajo izobraževalni program

Seveda je evidentiranje dodatnih informacij smiselno le, če je jasno za kaj je določena informacija koristna ter kako jo lahko čim lažje zberemo. To morajo posredniki upoštevati kot del izvedbe postopka Tampada. Opis organizacij, služb in strategij za spremljanje udeležencev izobraževanja odraslih lahko zagotovi dragocene informacije glede njihove poti. Ponudniki izobraževanja odraslih morajo na vsakem koraku procesa spremljanja napredka imeti v mislih naslednja vprašanja:

- Kateri odrasli so sposobni hitrega in uspešnega napredka po končanem izobraževanju in zakaj?
- Kateri del vseživljenjskega napredka je za udeleženca izobraževanja odraslih z manj priložnostmi najbolj zahteven in zakaj? Kako lahko to ugotovljamo?
- Kateri odrasli opustijo izobraževanje in zakaj? Kaj lahko storimo, da to preprečimo?
- Kateri odrasli začasno prekinejo izobraževanje in zakaj? Kako jim lahko institucije pomagajo, da ga zopet nadaljujejo?

Izvedljivost

Postopek je upošteval vidike izvedljivosti, še posebej glede izvedbe in strukture razvoja. Ti vidiki se delno nanašajo na težave in omejitve ponudnikov izobraževanja odraslih odkritih pri začetni raziskavi partnerjev o »obstoječi vlogi ugotavljajočih in spremljajočih mehanizmov in posrednikov«, ki se je izvajala pri pripravi tega postopka in priročnika. Glavni elementi izvedljivosti vsebujejo:

- Možnost izvajanja in kombiniranja z delovno rutino ponudnikov izobraževanja odraslih
- priložnost za vključitev različnih služb in organizacij ter ohranjanje njihovega interesa
- izziv ohranjati interakcijo posrednikov za neprekinjeno spremljanje
- težave z dostopom do določenih osebnih podatkov udeležencev (npr. zdravstveno varstvo)

2.2. Ključni elementi medinstitucionalnega postopka

Vključitev delodajalcev

Skupna vizija na vseh zahtevanih korakih predvideva tudi vključitev delodajalcev. Lokalni/regionalni delodajalci lahko veliko prispevajo na poti izobraževanja udeležencev. Lahko jim ponudijo delo za pridobivanje delovnih izkušenj, delo, ki je povezano z določenimi veščinami in kompetencami, uvajanje, ki spodbuja motivacijo, poklicno in karierno svetovanje, prav tako jim lahko ponudijo priložnost, da na svoj način prispevajo k današnji družbi in si tako razvijejo občutek pomembnosti. Razlog za vključenost delodajalcev pa bo povezan s stopnjo, ki jo ima udeleženec na poti napredka. Izziv za ponudnike izobraževanja bi lahko bil, da vzpostavijo mrežo delodajalcev, ki omogoča ponujanje podatkov za spremljanje poti odraslih z manj priložnostmi. V vsakem primeru bo usmerjenost in povezava z najpomembnejšo organizacijo zelo koristna. Pri kontaktiranju zavoda za zaposlovanje ali svetovalnih služb morajo ponudniki izobraževanja odraslih vedno imeti v mislih potrebe in zanimanja udeležencev, da jim lahko ponudijo pristop, kjer je učeči se v središču učnega procesa. Na primer, koristno je pretehtati osebne prednosti udeleženca, možne omejitve in izzive in se nato prepričati, da pričakovanja in potrebe udeleženca sovpadajo z ustreznimi službami. Za omogočanje takšnega sodelovanja je potrebno, da PIO pošljejo zavodu za zaposlovanje ali ustreznim organizacijam seznam imen

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

udeležencev, da se nato lahko ugotavljajo nadaljnji zaposlitveni koraki, lahko pa s privoljenjem ponudnik izobraževanja odraslih deli podatke za omogočanje spremljanja udeležencev vključenih v zaposlitvene/vključitvene programe. Spodnja shema predlaga strukturo sodelovanja delodajalcev glede spremljanja udeležencev.

Primer: V Uppsali, na Švedskem, je občinska organizacija za izobraževalne programe za odrasle v neprestanem kontaktu z zavodom za zaposlovanje (Arbeitsformedlingen). Ti ponudniki izobraževanj, ki nudijo izobraževanje za odrasle z manj priložnostmi dobijo občinski denar za udeležence, ki so se zaposlili in ostali zaposleni za več kot 6 mesecev. Za udeležence, ki so ostali zaposleni za več kot 1 leto, dobijo še dodatno plačilo. V Združenem kraljestvu obstaja več organizacij, ki so specializirane za podporo in pomoč odraslim z manj priložnostmi. To so:

- [Access to Work Scheme](#), ki zagotavlja finančno podporo za dodatne stroške, ki nastanejo pri zaposlitvi, kar je več kot zahteva zakon. Posebna podpora je namenjena ljudem z učnimi ter drugimi manj opaznimi težavami, s pomočjo a Hidden Impairment Specialist Scheme (Prilagojena shema skrite oviranosti)
- Program dela in zdravja zagotavlja prilagojeno zaposlitev in podporo invalidnim ter dolgotrajno brezposelnim ljudem. Zagotavlja jim podporo in pomoč pri iskanju in ohranitvi zaposlitve.
- "Glas učnih težav" svetuje in podpira ljudi z avtizmom, z motnjami pri učenju ter drugimi nezmožnostmi/prizadetostmi. "Želimo, da bi več ljudi z motnjami pri učenju dobilo zaposlitev na odprtem trgu dela in da bi več delodajalcev spoznalo, da so ljudje z motnjami pri učenju lahko prav tako dobri delavci, če dobijo pravo podporo." Promovira vključitev kot središče vseh svojih aktivnosti.

Primer izdelane najboljše prakse:

Naziv	Sector Based Skills Academy – Služba za stranke
Oznake	brezposelni, zaposljivost, zaposlitev, storitev za stranke, razgovor za službo, delo
Lokacija	Izobraževalni center za odrasle Buxton Fairfield, Derbyshire, Združeno kraljestvo
Organizacija, država	DACES z The Crescent Hotel Buxton in Zaposlitveni center Plus
Trajanje	13 dni (65 vodenih učnih ur)
Opis	<p>V partnerstvu z Zaposlitvenim centrom Plus in novim hotelom s 5 zvezdicami v Buxtonu, 'The Crescent'.</p> <p>Za brezposelne domačine Buxtona se odvija dva tedna in pol trajajoče intenzivno usposabljanje z namenom, da se jim ponudi priložnost za pridobitev naslednjih kvalifikacij: Stopnja 1 Storitve za stranke; Stopnja 1 Veščine za zaposljivost; Stopnja 2 Zdravje & varnost.</p> <p>Ob koncu programa udeleženci opravijo zaposlitveni razgovor za potencialno delo v hotelu, nato se jih usmeri v nadaljnje izobraževalne in zaposlitvene možnosti.</p>
Rezultati/Učinek	<p>Brezposelni ljudje iz Buxtona in okolice dobijo priložnost pridobiti 3 kvalifikacije v roku dveh tednov in pol ter razgovor za službo z novim lokalnim delodajalcem.</p> <p>To usposabljanje jim prinaša priložnosti za ponovno vrnitev na delo ter jim povečuje njihove življenjske možnosti.</p>
izzivi	<p>Opogumljanje ljudi, da naredijo prvi korak proti izobraževalnemu okolju je lahko velik izziv. Pri tem jim lahko pomagajo neuradni in sproščeni informativni sestanki, da se ljudje v novem okolju počutijo sproščeno.</p> <p>Prisotnost je ključnega pomena za ta projekt. Pomembno je, da nihče, ki se prijavi za ta projekt, od njega tudi ne odstopi, kajti časa za pridobitev kvalifikacij ni veliko.</p> <p>Ustvarjanje pozitivnega, prijetnega in ustvarjalnega učnega okolja je ključ do motiviranih udeležencev, ki brez težav nadaljujejo in zaključijo program.</p>
Naslednji koraki	<p>Kandidate, ki so dosegli učne cilje, bomo usmerili k delodajalcu na zaposlitveni razgovor.</p> <p>Stroga ocena in zanesljiv postopek sta v uporabi od samega začetka, da se zagotovi, da lahko vsi udeleženci dosežejo cilj (tako ne prepuščamo nobenega neuspehu) ter da delodajalec ob koncu programa dobi dober nabor kandidatov za razgovor.</p> <p>Glavni cilj je pomagati brezposelnim nazaj na trg dela ter vključitev v nadaljnje izobraževanje primerno vsakemu posamezniku.</p>
Kontakt	<p>Kay Best, vodja razvojnega programa, Derbyshire Adult Community Education Service</p> <p>Kay.best@derbyshire.gov.uk 01629 535024/535897</p>
Povezave do virov	<p>https://buxtoncrescent.com</p> <p>https://www.gov.uk/contact-jobcentre-plus</p>

Vključitev zdravstvenih služb

Kvaliteta življenja je pomembna ne samo za merjenje poklicnih kazalnikov, ampak tudi za stopnjo zdravja in dobrega počutja udeleženca izobraževanja odraslih. Tako pomembna vidika kot sta fizično in mentalno zdravje udeleženca tako med, kot po izobraževanju, ne bi smeli zanemarjati. Za doseganje odraslih z manj priložnostmi v okviru zdravstvenega sektorja, mora ponudnik izobraževanja odraslih priti v stik z lokalnimi službami na področju zdravja in dobrega počutja ter spremljati stanje udeleženca, čeprav je malo verjetno, da bodo osebni zdravstveni podatki kar tako na razpolago ponudniku izobraževanja. Kljub temu pa lahko ponudnik izobraževanja odraslih vzpostavi kontakt s socialnimi organizacijami, nevladnimi organizacijami, ki promovirajo zdravje in dobro počutje in spremlja aktivnost udeleženca v teh organizacijah. Še več, ponudniki izobraževanj za odrasle lahko začnejo s skupnimi projekti ali zgradijo nepretrgano sodelovanje s službami za duševno zdravje ter tako v teh programih spremljajo pot udeleženca. Tak primer je lahko služba za podporo odraslim z disleksijo (podobno kot poučevanje tujega jezika odraslih z disleksijo).

Primer: Šola 'Rad imam disleksijo' je šola za ljudi z disleksijo, ki jih podpira v njihovem učenju angleščine in naravoslovja, in ki ima sedež v Atenah, Grčija. Učni program 'Rad imam disleksijo' je kombinacija ustreznih tehnik poučevanja, ročno izdelanih pripomočkov in posebne programske opreme ter razširjenih reality pripomočkov za interaktivne bele table in ipade. Vizija šole je, da vsak udeleženec z disleksijo ter posebnimi učnimi težavami z uspešnim učenjem angleščine izkusi ne samo uspeh pri tujem jeziku ter s tem pridobitve globalnega glasu in globalne identitete, tako pomembne za 21. stoletje, ampak tudi osebno opolnomočenje in samozavedanje, ki sta potrebna za osebno srečo, uspeh ter osebno rast.

Socialne službe

Center za socialne storitve je posebna institucija, ki nudi socialne storitve ljudem, ki so se znašli v težkih življenjskih okoliščinah ter ljudem, ki potrebujejo zunanjo pomoč. Glavni namen socialnih in občinskih centrov, družbenega in javnega življenja je nudenje psiholoških, socialno-pedagoških, družbeno medicinskih, družbeno ekonomskih, informacijskih in pravnih storitev za udeležence izobraževanja odraslih z manj priložnostmi. Odrasli z manj priložnostmi bi prav tako morali obvladovati svoje življenje ter sami reševati probleme, ko se pojavijo. Zato je potrebno ustvariti optimalne pogoje za življenje, razvoj in samouresničitev ter ohranitev samospoštovanja. Da bi zagotovili doseganje socialne blaginje za odrasle z manj priložnostmi v socialnem sektorju, bi se lahko ponudniki izobraževanj za odrasle povezali s socialnimi centri, občinskimi centri, dobrodelnimi ustanovami, sindikati, organizacijami delodajalcev, ki bodo priskrbeli informacije o zaposlitvi, kraju bivanja, izobrazbi, veščinah, kulturnem in umetniškem razvoju. Prav tako lahko ponudniki izobraževanj razvijejo projekt v povezavi s socialnimi centri, kjer bi si izmenjevali podatke o ugotavljanju ter poti napredka. Obstaja pa še prostor za veliko več izmenjave internih podatkov, kar bi omogočalo uspešno ugotavljanje in spremljanje različnih skupin ljudi. To bi lahko bile na primer službe socialne podpore za ranljive odrasle, ki živijo v težkih življenjskih razmerah, ki poleg drugega vključujejo tudi staranje, posebne potrebe, invalidnost ali potrebo po socialni podpori. Podpora zajema ponudbo (pogosto brezplačno) nastanitve kot so npr. domovi za ostarele.

Primeri najboljših praks:

NAZIV	Ozaveščanje, opolnomočenje in raznolikost (OOR) Izvajanje ozaveščanja, opolnomočenja in raznolikosti (IzvOOR)
Oznake	#izobraževanjeodraslih #ozaveščanje #opolnomočenje #raznolikost #aktivnodržavljanstvo
Lokacija	Evropa
Spodbujevalna organizacija, država	Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (Belgija)
Trajanje	OOR 2 leti / IzvOOR 34 mesecev
Opis	<p>OOR - Cilj projekta je bil ustvariti Evropsko mrežo za ozaveščanje, opolnomočenje in raznolikost. Glavni razlog za projekt je nujna potreba po ozaveščanju marginaliziranih skupin (še posebej migrantov in etničnih manjšin), za razvoj večje raznolikosti v izobraževanju odraslih in za opolnomočenje udeležencev izobraževanja, da postanejo aktivni Evropski državljani. Mreža je izboljšala pristop do ljudi z manj priložnostmi ter promoviranje različnosti v organizacijah. Prispevala je k boljši metodologiji poučevanja in okrepila aktivno državljanstvo z zagovarjanjem sodelovalnega izobraževanja in prilagojenim učenjem. Mreža je tudi spodbudila razvoj primernejše politike s ciljem integracije in vseživljenjskega učenja. Projekt OOR je imel vpliv na sodelujoče institucije, učitelje, mentorje in (vodstveno) osebje v izobraževanju odraslih, učeče se, še posebej na tiste z manj priložnostmi, druge deležnike v vseživljenjskem učenju in oblikovalce politike.</p> <p>IzvOOR - Projekt je dal mreži OOR Grundtvig priložnost za vključitev rezultatov in njihovo realiziranje na različnih stopnjah (politika in ponudniki) ter njihovo prenašanje v različne sektorje (poklicno usposabljanje, osnovne veščine, itd.).</p> <p>S tem, ko smo vključili spodbujevalne strategije ter naredili izobraževanje odraslih bolj raznoliko, je projekt zaobjel tudi udeležence izobraževanja z manj priložnostmi in tako precej prispeval k doseganju ET2020 meril, zmanjšanju števila mladih, ki se ne izobražujejo in niso zaposleni ter znižal geografska in socialna neskladja znotraj EU. S spodbujanjem opolnomočenja učečih se, je projekt začel promovirati bolj vključujočo in pošteno družbo, okrepil aktivno državljanstvo ter politiko izobraževanja naredil bolj učinkovito za potrebe skupin z manj priložnostmi.</p>
Rezultati/učinek	<p>Med drugim je project OOR:</p> <ul style="list-style-type: none">• Omogočil zbirko in analizo primerov dobre prakse iz Evrope, ki se loteva sovpadanja socialne vključenosti in aktivnega državljanstva;• Analiziral spodbujevalne strategije za marginalizirane skupine in priskrbel informacije za ostale institucije izobraževanja odraslih o načinu organizacije;

	<ul style="list-style-type: none">• Razvil strategije opolnomočenja, ki temeljijo na dobrih praksah in izkušnjah mreže za aktiviranje učečih se iz okolja z manj priložnostmi;• Izboljšal metodologijo poučevanja za opolnomočenje različnih ciljnih skupin ter izdal metodološke smernice za mentorje;• Ponudil priporočila, ki se nanašajo na vključevanje marginaliziranih skupin, njihovo opolnomočenje in sodelovanje v vseživljenjskem učenju.
Informacije/ kontakt	francesca.operti@eaea.org
Povezave do virov	<p>Internetna stran: https://www.oed-network.eu/</p> <p>Zbirka in analiza primerov dobrih praks iz Evrope: https://www.oed-network.eu/wp-content/uploads/2018/06/oed-collection-of-good-practice-report_26-04_final-2.pdf</p> <p>Metodološke smernice za mentorje: https://www.oed-network.eu/wp-content/uploads/2018/04/guidelines-for-trainers_en.pdf</p> <p>Priporočila: https://www.oed-network.eu/wp-content/uploads/2018/04/oed_policy_recommendations_en.pdf</p>

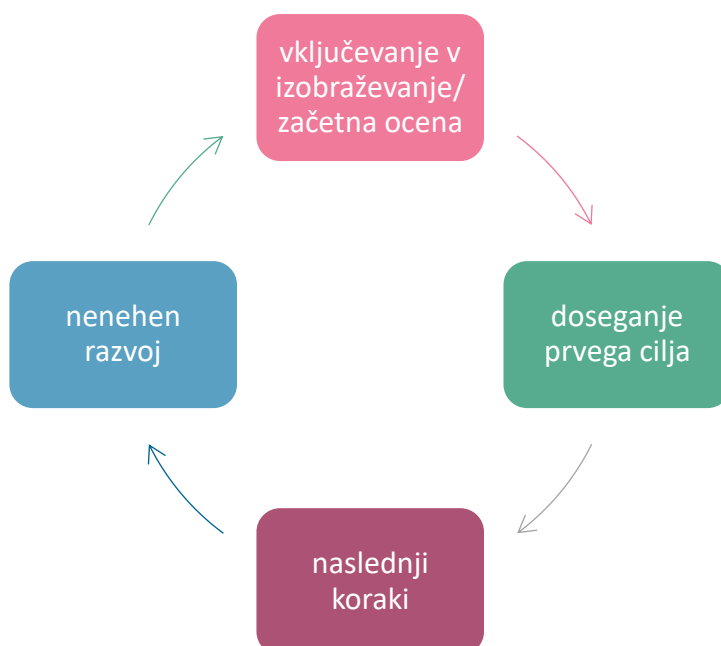
NAZIV	Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih (ISIO)
Lokacija	Slovenija, Podravje
Spodbujevalna organizacija, država	Andragoški zavod Maribor-LU (AZM-LU), Slovenija
Trajanje	od 2001
Opis	<p>Svetovalno središče za izobraževanje odraslih deluje že od 4. 10. 2001 in je eden od štirinajstih svetovalnih središč, ki ga je razvil Slovenski inštitut za izobraževanje odraslih. Glavne naloge informativnih in svetovalnih središč v regiji so:</p> <ul style="list-style-type: none">• kvalitetno, zaupno in celostno informiranje ter svetovanje kot podpora pri učenju in izobraževanju,• informiranje in svetovanje odraslim pred začetkom, med ter po zaključku izobraževalnega procesa,• olajšanje dostopa do informacij na različne načine: osebno, po telefonu, e-pošti, klasični pošti,• povezava in koordinacija vseh informacijskih in svetovalnih služb v regiji. <p>Letno obiše svetovalni center 1000 do 1500 ljudi (to število vključuje individualne in skupinske svetovalne storitve).</p>

	Ena od glavnih nalog Svetovalnega centra je bila ustanoviti strateški svet, katerega člani so predstavniki vseh pomembnih institucij v regiji, kot so na primer Zavod za zaposlovanje, Center za socialno delo, knjižnice, Gospodarska in obrtna zbornica, sindikati,... Strateški svet ISIO na svojih rednih srečanjih razpravlja o tekočih stvareh in pomembnih novostih. S skupnim delom tudi lažje dosežejo ljudi z manj priložnostmi.
Rezultati/učinek	Ljudje z manj priložnostmi imajo pri svetovalnih storitvah ISIO prednost. Glede na njihove potrebe jih takoj usmerimo v ustrezne programe in storitve, ki so na voljo.
Težave/izzivi	Financiranje (pomanjkanje ali neredno financiranje), spremembe v zvezi z značilnostmi ciljnih skupin, odvisnost od različnih projektov Ministrstva za izobraževanje.
Informacije/kontakt	alenska.sagadin.mlinaric@azm-lu.si
Povezave do virov	https://www.acs.si/en/projects/national/adult-education-guidance-centres/

2.3. Model operativnega postopka za spremljanje vseživljenjskega napredka udeleženca izobraževanja z manj priložnostmi

Razvili smo model postopka, ki temelji na prispevkih partnerjev, študijah najboljših praks, rezultatov raziskav in analiz potreb ter omejitev med ugotavljanjem in spremljanjem odraslih z manj priložnostmi (Krog postopka Tampada). Postopek vsebuje izdelane korake vseživljenjske poti udeleženca izobraževanja odraslih (izobrazba, zaključek, usmeritev in trajnost), sestavne dele korakov za spremljanje PIO in seznam primernih organizacij/služb za vsak korak posebej.

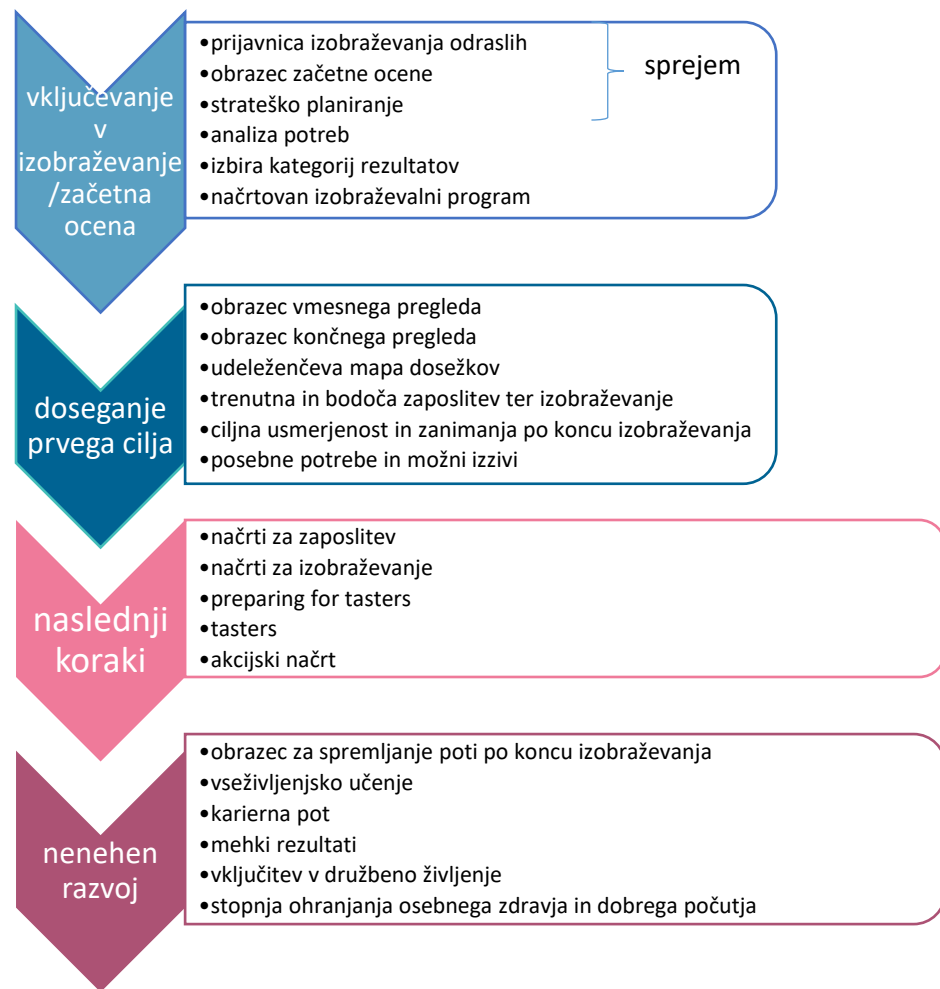
Krog postopka Tampada

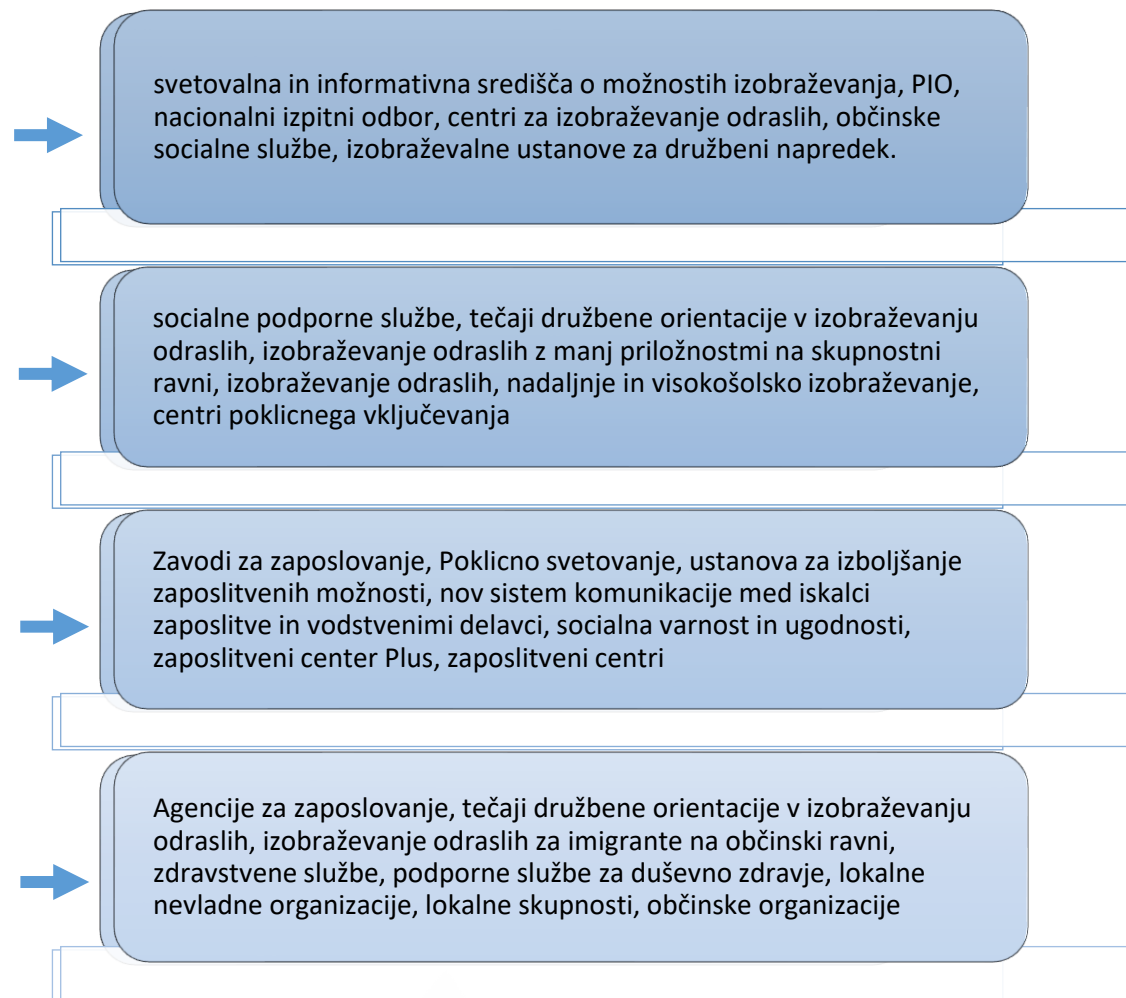
OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Koraki udeleženca

Koraki PIO v zbirki podatkov

Primeri ustreznih organizacij/služb

Slika 1 Postopek za medinstitucionalne sinergije pri spremljanju udeležencev izobraževanja z manj priložnostmi

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Po prijavi postopka bo predstavnik ponudnika izobraževanja odraslih verjetno potreboval bolj natančne informacije glede razpoložljivih služb in organizacij. Naslednje razpredelnice (razpredelnica 1-5) vsebujejo klasificirane razpoložljive službe, organizacije in politike glede na 4 ključna področja aktivnosti (Osebnostni in življenjski razvoj; Zdravje in dobro počutje; Zaposljivost, zaposlovanje in učenje; Družba, skupnost in državljanstvo). Ponudnik izobraževanja odraslih ali ocenjevalec bo izbral najprimernejše organizacije glede na potrebe in možne izzive dane skupine udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi. Če je torej najzahtevnejše področje za udeležence zaposljivost, se bo ponudnik izobraževanja odraslih (PIO) najprej osredotočil na sodelovanje s temu primernimi organizacijami ter nato postopoma navezoval stike tudi z drugimi iz ostalih področij. Razpredelnice vsebujejo opise področij, praktične primere za lažje razumevanje ter seznam primernih organizacij/služb.

Osebnostni in življenjski razvoj

Področje	Praktični primeri	Ustrezne organizacije/službe (na lokalni, regionalni, državni, Evropski ravni (EU))
Vztrajnost Udeleženec je sposoben hitrega okrevanja zaradi težkih razmer na osebnem/izobraževalnem/kariernem področju, itd. Udeleženec pozna mehanizme za spopadanje s čustvenimi težavami. To je zelo pomembno v primeru udeležencev izobraževanja z manj priložnostmi, saj je pri njih večja verjetnost, da se bodo srečali s takšnimi situacijami	Bodite pozoren, kako udeleženec izobraževanja reagira na: <ul style="list-style-type: none">• negativno vrednotenje• težave pri opravljanju nalog• izzive izobraževanja Kako se osebne težave odražajo na uspehu udeleženca izobraževanja?	Socialne institucije Psihološke podporne skupine Skupine za imigrante in begunce Ponudnik socialnega varstva
Samozavest Zaupaj v svoje zmožnosti in sposobnosti. Ne kritiziraj drugih in priznava svoj uspeh.	Kako udeleženec reagira na: <ul style="list-style-type: none">• pohvale za lastne dosežke• kritiko• uspešne rezultate dela• probleme	Središče za izobraževanje odraslih Socialne službe Ponudnik socialnega varstva Skupina različnih ustanov za družbeno angažiranje (ranljive skupnosti) Zaposlitveni centri
Pozitiven pristop	Težavne situacije Neuspešni projekti	Psihološke skupine Zavod za zaposlovanje

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Sposobnost videti pozitivne vidike različnih situacij, ne glede na okoliščine	Zaposlitvene možnosti Položaj osebnih odnosov	Center za socialno delo
Reševanje problemov Zmožnost kritičnega in analitičnega razmišljanja v problematičnih situacijah ter uporaba planiranega scenarija v resničnih okoliščinah za preprečitev izgorelosti/prenasičenosti (delovne ali osebne)	Reševanje problematičnih situacij v razredu z ostalimi udeleženci Reakcija na osebne problematične situacije	Socialno varstvo Državne svetovalne službe
Motivacija/aspiracija Udeleženec izobraževanja išče in najde navdih v različnih okoliščinah, želi si razvoja, graditve kariere, osebnega življenja, odnosa	Novi izzivi Napredovanje Prizadevanje za nove naloge/priložnosti	Državne svetovalne službe Zavodi za zaposlovanje Organizacije za podporo invalidnim osebam
Samospoštovanje Sposobnost prepoznavanja in spoštovanja lastnih pozitivnih kvalitete, objektivno prepoznavanje svojih šibkih točk ter namen izboljšati jih, občutek osebne identitete	Udeleženec je sposoben vrednotiti svoje kvalitete in slabosti ter delati na svojem samorazvoju	Skupnostne službe za duševno zdravje Ženska svetovalnica Program socialne vključenosti
Samozavedanje Udeleženec jasno prepozna svoja čustva, občutke, njihov vzrok ter kaj jih povzroča Udeleženec lahko kontrolira svoja čustva	Udeleženec razume svoja čustva, kar je opazno med osebnimi razgovori, razpravo o občutljivih temah, spoprijemanjem s kompliciranimi družbenimi situacijami, delu v skupini v razredu/delovnem okolju	Lokalne službe za duševno zdravje Organizacije za podporo odraslim
Upravljanje s svojim življenjem	Udeleženec se zaveda svojega obnašanja ter dejanj do drugih in jih kontrolira	Lokalni ponudniki izobraževanja odraslih

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Sposobnost zavedne izbire obnašanja v različnih situacijah		Karierni svetovalci
Družbena zavest Sposobnost razumevanja drugih, empatija	Kako udeleženec deluje v skupini z drugimi, s sodelavci, itd.	Podporne skupine Socialne skupine Študijski krožki Neformalne skupine Klubi
Socialne spretnosti/upravljanje odnosov Udeleženec je sposoben obvladovati različne družbene situacije	Udeleženec je samozavesten in ve, kako se obnašati v zapletenih situacijah, je sposoben upravljati odnose	
Stopnje koncentracije Udeleženec se je sposoben skoncentrirati v razredu za različne naloge z različno težavnostno stopnjo	Udeleženec je v razredu skoncentriran tudi pri dolgotrajnih ali zapletenih in zanj nezanimivih nalogah	Lokalne službe za duševno zdravje Organizacije za podporo odraslim
Samostojnost Stopnja opolnomočenja udeležencev	Kako se udeleženci samostojno spopadajo z: <ul style="list-style-type: none"> • učnimi nalogami • osebnimi zadevami • razvojem 	Socialno varstvo
Odločnost Sposobnost postaviti meje, omejitve, postaviti se zase, še posebno v zapletenih družbenih situacijah	Udeleženec je sposoben postaviti meje, mirno zna razložiti in zahtevati svoj osebni prostor, ko čuti, da nekdo vdira vanj	Lokalne službe za duševno zdravje Organizacije za podporo odraslim Javne zdravstvene organizacije
Odgovornost za dejanja Prevzemanje odgovornosti za lastna dejanja	Udeleženec je odgovoren in resen glede svojih dejanj	Zaposlitveni center Plus
Prevzemanje pobude Iniciativen odnos udeleženca	Pogosto je vodja majhnih delovnih skupin, aktivno predlaga načine reševanja različnih zadev	Državne svetovalne službe
Sprejemanje odločitev	Udeleženec je sposoben:	Varstvene ustanove

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Udeleženec zna analizirati dejstva, vrednoti in presoja situacije, da lahko izbere najboljšo možno odločitev	sprejemati odločitve o osebnih zadevah, učnih zadevah, karieri, samorazvoju	Državne svetovalne službe
Veščine ravnanja z denarjem Sposobnost upravljanja z lastnim denarjem	Udeleženec ima redni prihodek, varčuje, živi glede na svoje zmožnosti, zna razpolagati z lastnimi prihodki ter oceniti višino mesečnih izdatkov	Skupine za finančno podporo Službe socialnega varstva
Organizacijske veščine Sposobnost organiziranja timskega dela, projektov, reševanja težav.	Udeleženec predstavlja tako v učilnici kot zunaj: timsko delo vodenje vodstvene veščine	Evropsko združenje za izobraževanje odraslih Evropska socialna mreža Evropski socialni skladi Organi upravljanja in njihove evropske mreže

Zdravje in dobro počutje

Področje	Praktični primeri	Ustrezne organizacije/službe (na lokalni, regionalni, državni, Evropski ravni (EU))
Življenjsko zadovoljstvo	Udeleženec se ne pritožuje glede svoje življenjske situacije, gleda pozitivno in ne želi nekih velikih sprememb v svojem življenju.	Centri za socialno delo Središča za izobraževanje odraslih Evropski socialni skladi
Soočanje s stresom	Kako se udeleženec sooča s stresom v razredu, svojem delovnem okolju, doma	Model migrantskega mentorstva
Tesnoba	Zna se spopasti s tesnobo v različnih težkih situacijah, pozna in uporablja tehnike za spopadanje z njo oz. tesnobe sploh ne doživlja	Središča za izobraževanje odraslih
Sreča	Udeleženec je zadovoljen s svojim življenjem, osebno situacijo, odnosi, delom, izobraževanjem, možnostmi, itd.	Delovna skupina za izobraževanje odraslih Evropski socialni skladi

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Izgled/boljša osebna higiena	Udeleženec je vedno čist, urejen, skrbi za svoj zunanji izgled, neguje vsakdanje higienске navade.	Direktorat za zdravstveno varstvo Centri za socialno delo
Skrb za varnost, občutek varnosti	Udeleženec ni negotov, se ne pritožuje glede lastne varnosti.	Centri za socialno delo
Dobre spretnosti in/ali prilagodljivost	Udeleženec ima dobre motorične spretnosti, ni vidnih gibalnih izzivov	Storitveno in invalidsko podjetje Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije
Fizična aktivnost	Udeleženec je fizično aktiven (redno kolesari, pešači, telovadi)	Storitveno in invalidsko podjetje
Zaupanje v zdravstvene storitve/obiski splošnega zdravnika	Kako pogosto udeleženec obišče zdravstvene ustanove/zdravnike	Neprofitna organizacija za spolno vzgojo in spolno politiko Oddelek za javno zdravje in nego
Obvladovanje teže	Teža udeleženca je stabilna ter v mejah normale (BMI 18-25)	Socialna služba Skupine za psihološko pomoč
Zdrave prehranske navade	Udeleženec se prehranjuje zdravo, v razred prinaša zdrave prigrizke, izogiba se prenajedanju ter hitri in predelani hrani, vsak dan uživa sadje in zelenjavo, skrbi za uravnoteženo prehrano, ne trpi za motnjami hranjenja.	Storitveno in invalidsko podjetje (Združeno kraljestvo) Socialna služba Skupine za psihološko pomoč

Zaposljivost, zaposlovanje in učenje

Področje	Praktični primeri	Ustrezne organizacije/slужbe (na lokalni, regionalni, državni, Evropski ravni (EU))
Govorno sporazumevanje	Udeleženec poseduje osnovne spretnosti verbalne komunikacije, ki jih prakticira v različnih situacijah v razredu (skupinske naloge, predstavitve, diskusije) na delovnem mestu (razgovori, komunikacija s sodelavci), osebne interakcije.	Zavod za zaposlovanje Izobraževanje odraslih, nadaljnje izobraževanje in visokošolsko izobraževanje Učinkovita politika v izobraževanju odraslih

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Pisno sporazumevanje	Udeleženec uspešno opravlja pisne naloge, obvlada analiziranje in diskutiranje o zapletenih besedilih različnih tem. Piše kvalitetne eseje, besedila, pisne naloge.	Zavod za zaposlovanje Evropska mreža služb za zaposlovanje Ministrstvo za socialne zadeve
Matematične veščine	Udeleženec je samozavesten in učinkovit pri reševanju matematičnih nalog, računovodstvu, z lahkoto opravlja službene naloge ter ostale različne številske naloge.	Izobraževanje odraslih, nadaljnje izobraževanje in visokošolsko izobraževanje Zaposlitveni centri (Centres d'Insertion Socioprofessionnelle - CISP)
Digitalne veščine	Udeleženec brez težav uporablja razpredelnice, obdeluje besedila ter uporablja predstavitevno programsko opremo. Dovolj je prepričan v svoje znanje, da se lahko sam nauči uporabe različnih osebnih naprav ter pomaga drugim pri njihovi uporabi.	Izobraževanje odraslih, nadaljnje izobraževanje in visokošolsko izobraževanje Zaposlitveni centri (Centres d'Insertion Socioprofessionnelle - CISP)
Javno nastopanje in predstavitevne sposobnosti	Udeleženec ima dobre predstavitevne sposobnosti, brez težav in strahu javno nastopa ter uspešno predstavlja različne naloge.	Zaposlitveni center Plus Učinkovita politika v izobraževanju odraslih Evropska mreža služb za zaposlovanje
Spretnost poslušanja	Udeleženec aktivno sodeluje v razredu, posluša, ko govori učitelj ali njegovi sošolci, upošteva govorico telesa in zvok glasu.	Učinkovita politika v izobraževanju odraslih Zaposlitveni centri (Centres d'Insertion Socioprofessionnelle - CISP)
Prisotnost in točnost	Udeleženec prihaja v razred točno ob uri, je spoštljiv do drugih.	Zaposlitveni center Plus Ustanova za izboljšanje zaposlitvenih možnosti
Upravljanje s časom	Učinkovito upravlja s časom npr. drži se rokov osebnih ter službenih nalog	Zavod za zaposlovanje Ministrstvo za socialne zadeve Centri za izobraževanje odraslih

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Sposobnost iskanja zaposlitve/napredovanje	Udeleženec zaupa v svoje sposobnosti iskanja nove oz. boljše službe	Zavod za zaposlovanje Programi socialne vključenosti Nov sistem komunikacije med iskalci zaposlitve in vodstvenimi delavci
Spretnosti povezane z delom	Ima veliko znanja in spretnosti povezanih s trenutnim delom	Zavod za zaposlovanje
Samostojnost in avtonomija na delovnem mestu	Udeleženec je motiviran, rad dela samostojno in z lahkoto predvidi, kar je potrebno narediti	Poklicno svetovanje Ustanova za izboljšanje zaposlitvenih možnosti Nov sistem komunikacije med iskalci zaposlitve in vodstvenimi delavci
Timsko delo v službi	Udeleženec je zelo učinkovit pri praktičnem delu v skupini ter učnih nalogah.	Programi socialne vključenosti Center za izobraževanje odraslih
Stabilnost delovnega mesta	Udeleženec se po izobraževanju počuti varnega na svojem delovnem mestu in predvideva, da ne more izgubiti službe.	Zavod za zaposlovanje Socialna varnost in ugodnosti
Zadovoljstvo na delovnem mestu	Služba ga zadovoljuje in stimulira.	Zavod za zaposlovanje Socialna varnost in ugodnosti
Strokovna usposobljenost/kakovost dela	Udeleženec neprestano razvija in posodablja svoje posebne strokovne veščine/sposobnosti ter se uči in izpopolnjuje na svojem področju.	Socialna varnost in ugodnosti Nov sistem komunikacije med iskalci zaposlitve in vodstvenimi delavci
Odnos/spoštovanje do izobraževanja in učenja	Udeleženec v vsaki situaciji išče priložnosti za učenje in rast.	Socialna varnost in ugodnosti

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Družba, skupnost in državljanstvo

Področje	Praktični primeri	Ustrezne organizacije/slужbe (na lokalni, regionalni, državni, Evropski ravni (EU))
Kulturna uzaveščenost in strpnost	Poznavanje drugih kultur in skupnosti, spoštovanje različnosti pri ljudeh, spoštljivost do sodelavcev, sošolcev, ljudi iz različnih kulturnih okolij, iz različnih krogov	Usmerjevalni in informacijski center Model migrantskega mentorstva Zvezna javna služba za načrtovanje socialne integracije
Ravnanje v skladu z načeli trajnostnega razvoja	Udeleženec se zaveda različnih vplivov na okolje in živi etično življenje	Ekonomsko-socialna strategija Središča za izobraževanje odraslih
Spodbujanje drugih pri učenju	Sposobnost vzpodbujanja drugih (sošolce, sodelavce) za učenje in osebni razvoj	Storitveno in invalidsko podjetje Model migrantskega mentorstva
Občutki osamljenosti/izoliranosti	Udeleženec se redko počuti osamljenega ter brez osebe za pogovor	Socialne podporne službe Skupine za psihološko pomoč
Sposobnost sklepanja prijateljstev	Udeleženec dokaj z lahkoto sklepa nova prijateljstva	Materinski dom Središča za izobraževanje odraslih
Izmenjava veščin z drugimi	Udeleženec se počuti dovolj samozavestnega, da lahko deli svoje veščine z drugimi	Izobraževalne ustanove za družbeni napredek
Biti aktiven v skupnosti/vključevanje v družbo	Udeleženec je aktiven v skupnosti.	Skupine za psihološko pomoč Izobraževalne ustanove za družbeni napredek
Napredovanje prostovoljstvo	Udeleženec se pogosto udeležuje v prostovoljstvu, sodeluje v socialnem življenju, z veseljem podpira lokalno skupnost	Socialne podporne službe Skupine za psihološko pomoč
Socialne veščine in usposobljenost	Udeleženec se zaveda pomena pogovora ter njegovega	Ekonomsko-socialna strategija

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

	pozitivnega vpliva tudi na dolgoročno prihodnost	
Občutek pripadnosti	Udeleženec se čuti sprejetega ter sprejema druge ljudi	Skupine za psihološko pomoč Splošni tečaji v izobraževanju odraslih Občinsko izobraževanje odraslih migrantov
Starševske veščine	Udeleženec ima številne starševske veščine in je samozavesten kot starš	Podpora in pomoč družinam Materinski dom
Razumevanje otrok/najstnikov	Udeleženec razume otroke/najstnike	Podpora in pomoč družinam
Odnosi v družini	Udeleženec je v dobrih odnosih s svojimi družinskimi člani, jih pogosto srečuje, ohranja stike, med seboj se podpirajo	Službe za spodbujanje družbeno-socialnih stikov Službe za pomoč družinam
Povezovanje	Udeleženec ima široko mrežo tesnih prijateljev, dobre odnose s svojo družino, zanesljivo mrežo poslovnih stikov, v izobraževalni skupini, klubih, študijskih krožkih	Ekonomsko-socialna strategija Centri za izobraževanje odraslih Evropska mreža služb za zaposlovanje Evropska socialna mreža
Zanimanje za lokalne in državne zadeve	Udeleženca zanimajo lokalne in državne zadeve, npr. <ul style="list-style-type: none"> • volitve • protesti • sestanki • družabni dogodki • zbiranje sredstev 	Podpora integracijskega procesa migrantov in beguncev Evropska socialna mreža Splošni tečaji v izobraževanju odraslih
Smisel	Udeleženec ima občutek, da ima življenje smisel, v svojem življenju kaže zanimanje in motivacijo	Skupine za psihološko pomoč Mentalna podpora Dnevni centri za upokoјence, Društvo za slepe in slabovidne Maribor, Društvo gluhih in naglušnih Podpora integracijskega procesa migrantov in beguncev

3. Priročnik za vrednotenje vseživljenjskega napredka udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi

3.1. Vrednotenje vseživljenjskega napredka udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi

Skupine udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi so pogosto heterogene, čeprav lahko udeleženci zaradi raznovrstnih okoliščin posedujejo podobne karakteristike.

Udeleženci izobraževanja odraslih z manj priložnostmi velikokrat kažejo določene značilnosti, ki lahko delujejo kot prepreke do njihovega opolnomočenja, vseživljenjskega procesa ter nadaljnega spremljanja:

- Izolacija: izkusili so izolacijo, njihova podporna mreža je razpadla. Primer tega so priseljenci, katerih podporna mreža je ostala tam, od koder so prišli.
- Nizko samospoštovanje in nizka samozavest.
- Težave pri prepoznavanju svojih veščin in prednosti ter neopredeljene poklicne kompetence.
- Težave z motivacijo glede zaposlitve in usposabljanja.
- Malo časa na razpolago zaradi zapletenega življenja in drugih obveznosti do službe, družine ter/ali drugih služb za podporo in pomoč.
- Težave pri upravljanju s časom (nanaša se na prejšnjo točko).
- Težave pri prenosu želja v učinkovita dejanja ali omahovanje pri samostojnih dejanjih (zaradi različnih razlogov).
- Težave pri usklajevanju skrbi za otroke in vzdrževane družinske člane z zahtevami izobraževanja/trga dela (npr. mlade matere), še posebej v primeru raznovrstnih pomanjkljivosti kot npr. omejena ali neobstoječa podporna mreža (glej prvo točko).
- Nezaupanje in strah pred soočanjem z novimi situacijami in odnosi, kar ima običajno vzrok v predhodnih negativnih izkušnjah in/ali izzivih kot je npr. duševno zdravje.

3.2. Koristi uporabe sinergij postopka Tampada za spremljanje odraslih z manj priložnostmi

Koristi udeležencev izobraževanja odraslih

- 1) Povečana samozavest
- 2) Razvoj mehkih veščin
- 3) Osebni načrti razvoja

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

- 4) Občutek neprekinjene podpore
- 5) Več možnosti za samorazvoj z udeležbo različnih služb/organizacij
- 6) Obravnavanje posebnih težav/potreb udeleženca
- 7) Omogočanje udeležencu, da opazi svoj napredek
- 8) Samostojnost udeleženca (prevzame nadzor nad svojim izobraževanjem)
- 9) Pridobitev spričevala/potrdila o napredku
- 10) Praznovanje svojih lastnih dosežkov

Primer najboljše prakse DACES

NAZIV	Shirebrook Neighbourly Allotment Group (SNAG) = Skupina Sosedski vrtiček v Shirebrooku
Oznake	skupnost, vrtiček, čuječnost, učenje na prostem
Lokacija	Shirebrook, Derbyshire, Združeno kraljestvo
Organizacija, država	DACES s člani lokalnih služb (npr. Oskrba za odrasle, Centri za otroke) in skupnostjo
Trajanje	Od marca 2019 in v teku
Opis	<p>Sosedski vrtiček v Shirebrooku je dokaj nova skupina, ki obdeluje štiri parcele in razvija en velik skupnostni vrt. Vrt ponuja varen prostor za druženje članov skupnosti, za prostovoljstvo, učenje novih veščin ter kot prostor za prijateljevanje in aktivnost. Za vključene v skupnost pomeni to trdo, vendar nagrajujoče delo in dogodek "Pridi in poskusi", ki se je odvijal 25. junija, je povzročil veliko zanimanja. Dogodka so se udeležili različni predstavniki skupnosti – udeleženci izobraževanja odraslih iz Centra za izobraževanje odraslih; lokalna skupina za varstvo odraslih; odrasli z učnimi težavami; Centri za pomoč otrokom in lokalni svetnik. Učenci iz lokalne šole za otroke s posebnimi učnimi potrebami redno preživljajo petke na vrtu, prav tako udeleženci študijskega programa s polno časovno obveznostjo iz Centra za izobraževanje odraslih v Shirebrooku, ki opravljajo različna dela na vrtu v okviru Skupnostnega projekta. Prostovoljci, ki jih zanima vrtičkarstvo opravljajo dela na vrtu za pridobitev delovnih izkušenj.</p> <p>Lokalni mentor mladih je razvil Poletni program za Sosedski vrtiček in povabil mlade, ki so skupaj z lokalnimi prostovoljci štiri tedne opravljali različna dela na vrtu.</p> <p>Člani prostovoljne sheme "Time Swap" prav tako preživljajo svoj čas ob opravljanju različnih del v okviru prej omenjenega projekta.</p> <p>Zaposlili smo mentorja za delo s člani skupnosti in poučevanje novih veščin. S svojim delom in prisotnostjo je vzpostavil zaupanje znotraj skupnosti. Ima veliko izkušenj pri delu z ljudmi s posebnimi potrebami ter</p>

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

	<p>v to "zunanjo učilnico" prinaša čuječnost – deluje na prijeten in miren način, kar je skupnost zelo dobro sprejela.</p> <p>Projekt vrtnarjenja se od 11.septembra 2019 odvija vsako sredo od 10h do 14h. Učne ure vodi naš učitelj, zato imajo trdno strukturo, kar omogoča ljudem različnih narodnosti, ljudem s posebnimi potrebami, mladim in starejšim, da delajo skupaj, kar jim prinaša neko rutino, neko obveznost, ki se je veselijo vsak teden posebej.</p>
Rezultati/učinki	<p>Projekti vrtnarjenja na prostem lahko resnično pomagajo ljudem s težavami z duševnim zdravjem, kot sta npr. depresija in anksioznost, pomagajo zmanjšati stres, borijo se proti visokemu krvnemu pritisku ter izboljšajo splošno fizično počutje. S tem projektom tudi skrbimo za zdravo hrano in zanesljivo preskrbo z njo znotraj skupnosti – hrano doniramo skupnostni kavarni ter drugim lokacijam v skupnosti, kot sta npr. Krščanski center in Vojska odrešenja ter jo prodajamo na tržnici v okviru socialnega podjetja.</p> <p>Veliko prostovoljcev je članov mreže Uspešnih skupnosti v Shirebrooku in večina od njih je brezposelnih; mnogi trpijo zaradi pomanjkanja samospoštovanja, zaradi depresije, anksioznosti – zato je naš cilj jim pomagati, da se bodo počutili dobro v svoji koži, da bodo zgradili dobre odnose z drugimi člani skupnosti, vključno s Poljsko skupnostjo ter bodo na ta način tudi promovirali raznolikost in Britanske vrednote.</p> <p>Na daljši rok lahko vključenost v projekt vodi k izboljššanemu duševnemu zdravju, nadaljnjemu izobraževanju, boljši koheziji v skupnosti in vključenosti v njo ter potencialnim premikom posameznikov proti zaposlitvi.</p>
Izzivi	<p>Glavna izziva sta koordinacija dela in delitev odgovornosti za vrt. Povezovanje z domačini, ki bi bili radi prostovoljci je prav tako izziv, čeprav z njimi zelo dobro sodelujemo s pomočjo aktivnosti "Uspešnih skupnosti", kar nam omogoča promoviranje koristi sodelovanja v skupnosti. Ugotavljamo, da lahko opogumimo ljudi za prostovoljstvo že samo s tem, da si vzamemo čas in jih poslušamo ter poskušamo razumeti njihove osebne potrebe.</p>
Naslednji koraki	<p>Nadaljevanje rasti in razvijanja Skupine Sosedski vrtiček v Shirebrooku ter pridobivanje ljudi, ki želijo pomagati in se nam pridružiti.</p> <p>Imamo veliko idej za nadaljevanje projektne aktivnosti, ki bodo obogatile življenja ljudi, ki sodelujejo v njih.</p>
Kontakt	<p>Sandra Currey, Programska razvojna delavka, lokalni ponudnik izobraževanja odraslih v Derbyshiru. Sandra.currey@derbyshire.gov.uk</p>

Koristi za ponudnike izobraževanja odraslih:

- 1) Omogoča jim izboljšati kvaliteto izobraževalnih storitev
- 2) Širše možnosti za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih zaradi sodelovanja z različnimi službami
- 3) Izboljšanje
 - a) poznavanja usmeritev skupnosti

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

- b) sledenja usmeritvam trga dela
- 4) povezanost z ustreznimi organizacijami za zadovoljitev lokalnih potreb
- 5) vpliv komunikacije med ponudniki izobraževanja odraslih in organizacijami,
- 6) trajnostno sodelovanje
- 7) večji ugled organizacije (znamka)
- 8) zavedanje, da je delo pomembno, ko vidijo napredek
- 9) dokazi o vplivu/učinku, ki jih lahko uporabimo pri ustanovnih ponudnikih, oblikovalcih politike, nosilcih odločitev
- 10) omogočanje primerjav

3.3. Pomembnost odprte komunikacije s posredniki

Vključevanje posredniških organizacij v dolgoročno spremljanje odraslih z manj priložnostmi lahko pomeni velik izziv za ponudnike izobraževanja odraslih. Zato je pomembno, da imamo jasno predstavo o tem, kako jih prepričati za nakup postopka Tampada. Najprej je potrebno popolno razumevanje koristi za posrednike, ki jih prinaša uporaba postopka Tampada.

Glavne prednosti so osnovane na izboljšanju kvalitete v izobraževanju odraslih in kariernem svetovanju, ki se osredotočata na posameznika, strokovnem spopolnjevanju zaposlenih ter skupnem zagotavljanju storitev. Izboljšanje sodelovanja in skupnega dela med posredniškimi organizacijami, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki podpore odraslim z manj priložnostmi (izobrazba, trg dela, socialna vključenost) vodi k zmanjšanju sledečih socialnoekonomskih posledic:

- Pomanjkanje preglednosti, ki se kaže v ponavljajočih ukrepih in dvojnem financiranju
- Neučinkovito zagotavljanje storitev, kjer organizacije nudijo standardne storitve brez upoštevanja potreb posameznikov
- Velika obremenitev za posamezne strokovnjake, ker vloge in odgovornosti niso enakomerno porazdeljene med ostale organizacije

Zato bodo posredniki pri vključitvi elementov postopka Tampada dobili:

- Bolj učinkovite rezultate dela z manj napora
- Večji vpliv na njihove glavne ciljne skupine: odrasli z manj priložnosti
- Dodaten pristop in izkušnje
- Nadgrajeno strokovno znanje osebja
- Priložnosti za sodelovanje in izmenjavo na mednarodni ravni (z možnostjo izobraževalnih izletov v tujino kot del programov Erasmus), kajti projektno partnerstvo vsebuje široko Evropsko področje: Združeno kraljestvo, Švedska, Grčija, Belgija, Slovenija.

Na vzpostavljanje odnosa s posredniki lahko vpliva ugled njihove organizacije (blagovna znamka), zadovoljstvo ter zaupanje v prejšnja sodelovanja, dokazi o uspešnih izvedbah in projektih rezultatih ter neposredni stiki z njihovimi predstavniki usposobljenimi za graditev in navezovanje stikov.

Upoštevanje potreb posrednikov:

Posredniki želijo	Posredniki ne želijo
<ul style="list-style-type: none">• prepoznati koristi udeležbe/povezave• prepoznati koristi uporabe postopka Tampada• sovpadanje z njihovim organizacijskim programom• biti v celoti informirani z zahtevami Tampade• sodelovati v jasnih, učinkovito izvedenih, pozitivnih interakcijah• pokazati zavezanost raznolikosti in vključenosti• sodelovati z organizacijami, ki dodajajo vrednost delovanju njihovih podjetij in odgovorni poslovni praksi in politiki	<ul style="list-style-type: none">• sodelovati v interakcijah, ki so zamudne ter nekoristne• sodelovati z mrežami, ki so nekoristne ter brez jasnih ciljev• da se z njimi vzpostavi stik brez jasnih dejstev/podatkov• da se z njimi vzpostavi stik z nestrukturiranimi predlogi• investirati denar v programe brez pozitivnih rezultatov ali brez vizije ponovne vzpostavitve/vrnitve• ukvarjanja z nepomembnimi in/ali dolgotrajnimi zadevami

Dialog in skupni pristop spremljanja med posredniki, kot tudi jasna razdelitev vlog in odgovornosti, promovirajo preglednost in kvaliteto opravljenih storitev in s tem omogočajo varčevanje, kajti preprečujejo dvojno financiranje in ponavljajoče ukrepe. Poleg tega izvajanje postopka Tampada za izboljšanje in razširjanje ponudbe kvalitetnih izobraževalnih priložnosti, osebno prirojenih za odrasle udeležence izobraževanja, z inovativnimi načini spodbujanja in spremljanja, dolgoročno vodi do promoviranja opolnomočenja in aktivnega državljanstva udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi. Neučinkovita podpora v izobraževanju in družbenem življenju za odrasle z manj priložnostmi vodi v brezposelnost/segregacijo/socialno izključenost. Te posledice ne povzročajo samo gospodarskih izgub v partnerskih državah, ampak vodijo tudi v demotivacijo, izgubo samospoštovanja, družbeno izolacijo, fizične in psihološke motnje. Zato je pomembno, da posredniki, ki delajo z odraslimi z manj priložnostmi izvajajo čim učinkovitejše pristope ter zagotavljajo sredstva za podporo tako ranljivih skupin kot so to odrasli z manj priložnostmi.

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

3.4. Vodič za praktično izvedbo postopka znotraj sodelovanja z ustreznimi posredniki

Priporočila za spremljanje vseživljenjskega napredka obravnavajo te kritične faktorje in zmožnosti glede na ugotavljanje in spremljanje odraslih z manj priložnostmi, kot tudi teme opolnomočenja in podpore pri vseživljenjskem izobraževanju in razvoju. Pomembno je uporabljati pristop, kjer je v središču udeleženec in ki obravnava ter upošteva omejitve in težave tako v privatni kot javni sferi.

Pomembno je, da ponudniki izobraževanja odraslih pri uporabi postopka Tampada upoštevajo vse močne in šibke točke kandidata. Za ovrednotenje kandidatovega vseživljenjskega napredka je priporočena naslednja struktura:

I.del

1. Načrtovanje izobraževalnega programa

- Sodelovanje s posredniki: zaposlitveni centri, institucije za duševno zdravje, priseljenske skupnosti, nevladne organizacije, itd.
- Osredotočanje na potrebe in ovire udeležencev izobraževanja

2. Ura mentorstva s skupino udeležencev:

- a. Začetna ocena
- b. Izbira področja, za katero velja največ zanimanja:
 - ✓ Zaposljivost, zaposlovanje in učenje
 - ✓ Zdravje in dobro počutje
 - ✓ Osebnostni in življenjski razvoj
 - ✓ Družba, skupnost in državljanstvo
- c. Ocena močnih in šibkih točk udeležencev s pomočjo različnih kazalnikov (**začetna ocena, vmesna ocena in ocena ob koncu izobraževanja**)

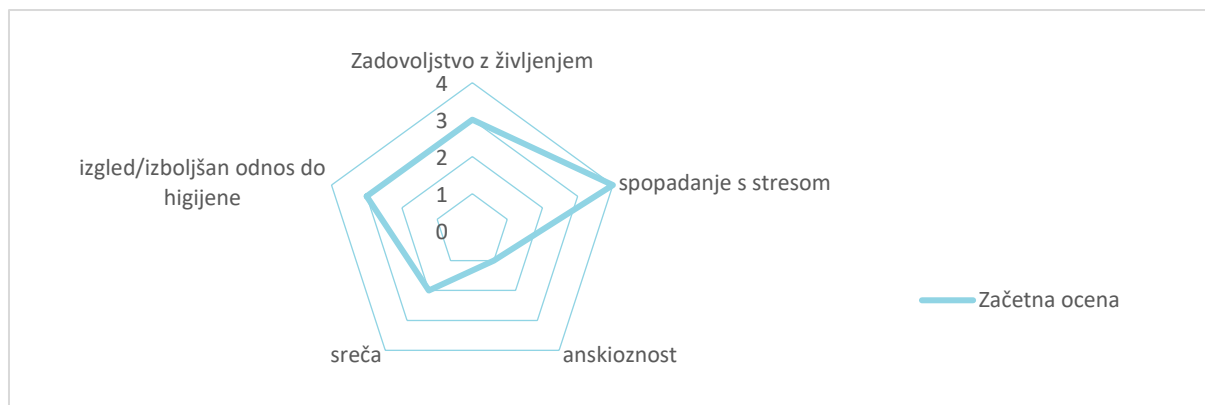
II.del

Analiziranje rezultatov znotraj enega področja (najkoristnejšega):

1. Analiziranje najvišjih in najnižjih kazalnikov pri začetni oceni skupine udeležencev

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Primer

- Preučite organizacije in službe, ki bi bile primerne za najnižje kazalnike skupine udeležencev izobraževanja odraslih (glej razpredelnico 5)
- Oblikujte seznam najprimernejših posrednikov (služb/organizacij)
- Povežite se s posredniki (še posebej v primeru lokalnih skupnosti, nevladnih organizacij, itd.)
- Vzpodbudite vašo institucijo za izobraževanje odraslih za sodelovanje z ustreznimi institucijami, navezavo stikov z različnimi službami, uporabo ustreznih politik.
- Spodbudite/olajšajte sodelovanje z institucijami, s katerimi že sodelujete
- Stopite v kontakt z ustreznimi službami, izmenjate zamisli dobrih praks, v učilnici izpeljite inovativne postopke s pomočjo posrednikov

Primer: če vidite, da je najnižji kazalnik skupine udeležencev anksioznost (Zdravje in dobro počutje), imate priložnost povezati se s službami za podporo duševnemu zdravju, prilagoditi izobraževalni program njihovim potrebam, izobraževanju dodati tudi ustrezne tehnike za spopadanje z anksioznostjo, itd.

2. Ponovno ovrednotite rezultate skupine udeležencev izobraževanja po vmesni oceni s pomočjo postopka Tampada in seznama kazalnikov

- Analizirajte drugi grafični prikaz rezultatov skupine in jih primerjajte s prvim tako, da ju prekrijete

OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

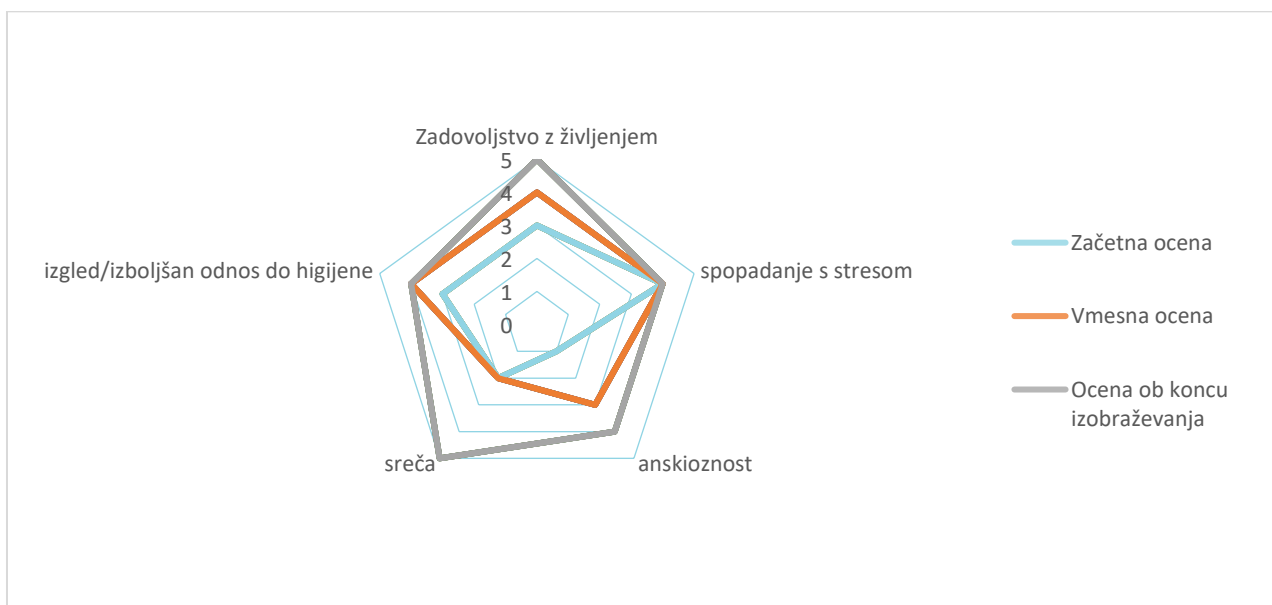
Primer (Zdravje in dobro počutje)

Rezultati analize:

- Kje so kazalniki udeležencev najnižji?
- Se je slika spremenila?
- So udeleženci postali močnejši pri nekaterih kazalnikih, še posebej pri tistih, na katere cilja vsebina tečaja/učenja?
- Če ne, zakaj ne? Kako lahko vključite najprimernejše organizacije/službe, da bi še olajšali in pospešili napredek udeleženca v danem kazalniku (glej razpredelnico 5)?
- Kateri kazalniki so se spremenili na bolje? Kako ste to dosegli?

3. Ocenite udeležence ob koncu izobraževanja in analizirajte rezultate na enak način, kot pri vmesni oceni

Primer

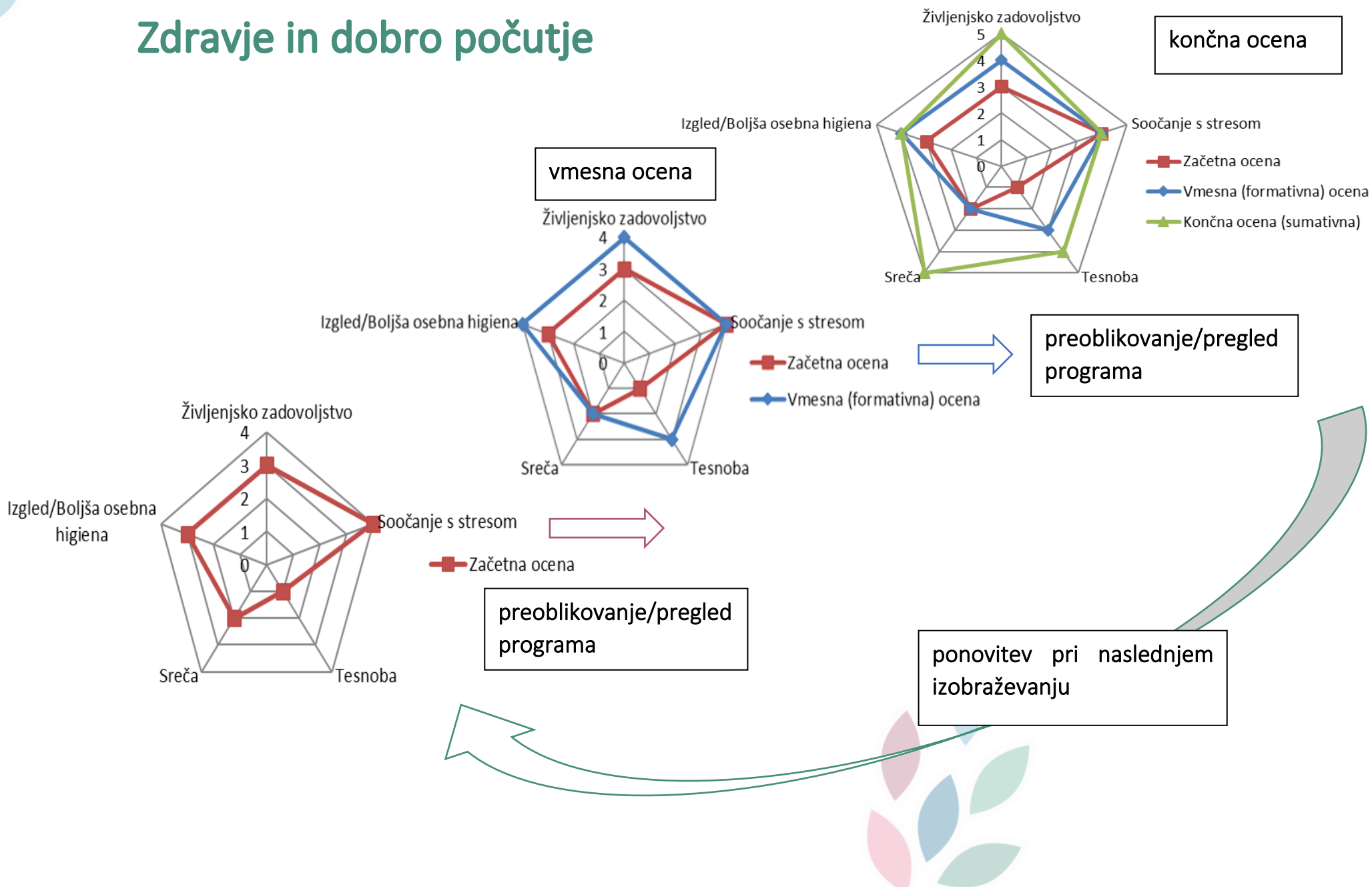
OPERATIVNI POSTOPEK IN PRIROČNIK

Možnosti po dobljenih rezultatih vseh treh ocen stanja (začetna, vmesna in končna):

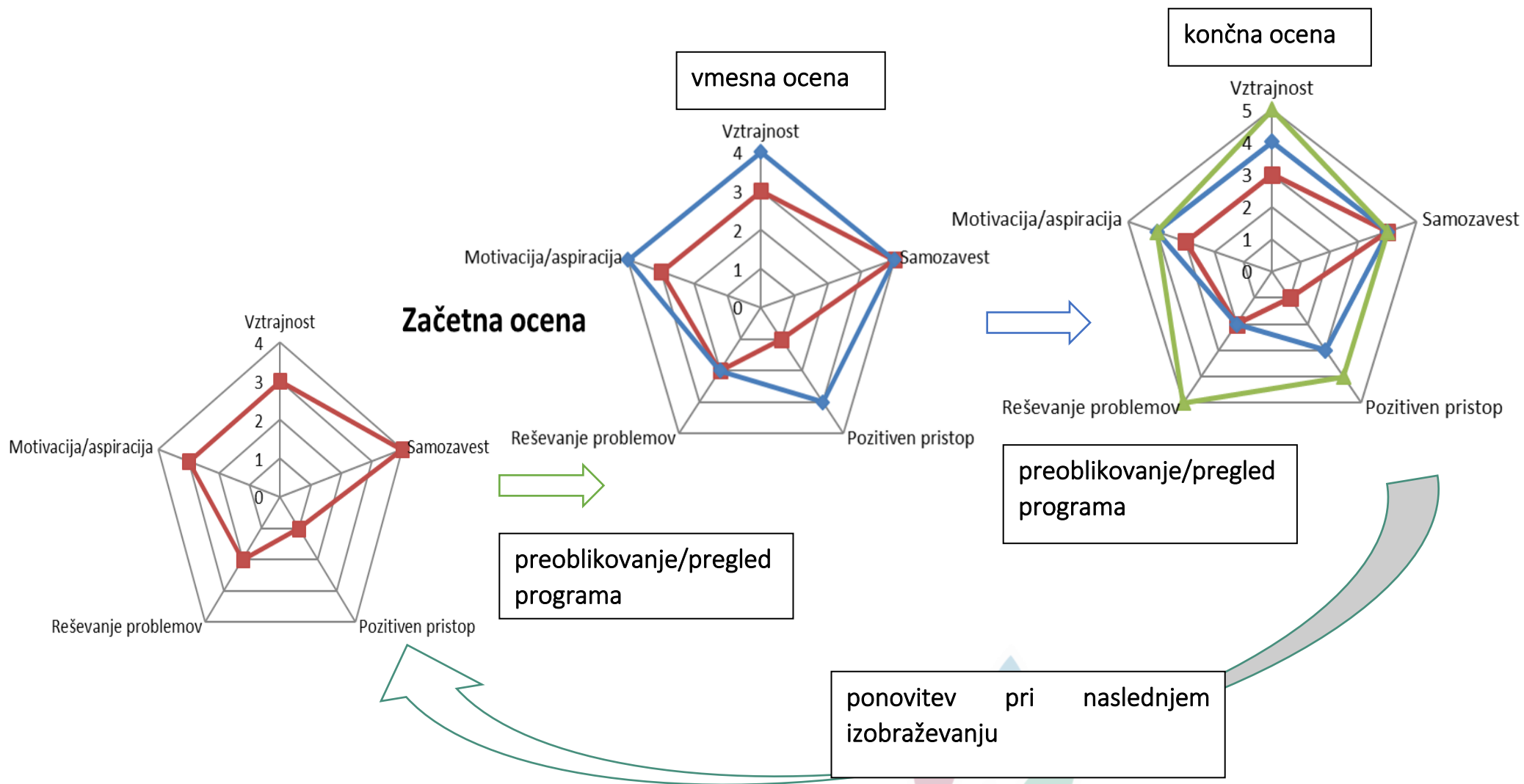
1. **Preoblikujte/preglejte program, ocenite, kar je bilo izvedeno po programu**
 - Analiza: vam graf pokaže rezultate, ki ste jih pričakovali?
 - Če ne, razmislite o preoblikovanju.
2. **Dodajte ustrezna navodila:**
 - če morate vključiti nove organizacije
 - za nadaljevanje skupnega dela z institucijami, s katerimi že sodelujete.
3. **Katero so naslednji koraki udeleženca ali skupine?**
 - ✓ nadaljnje izobraževanje
 - ✓ zaposlitev
 - ✓ možnosti in priložnosti v skupnosti
 - ✓ osredotočanje na osebni razvoj
 - ✓ druge možnosti

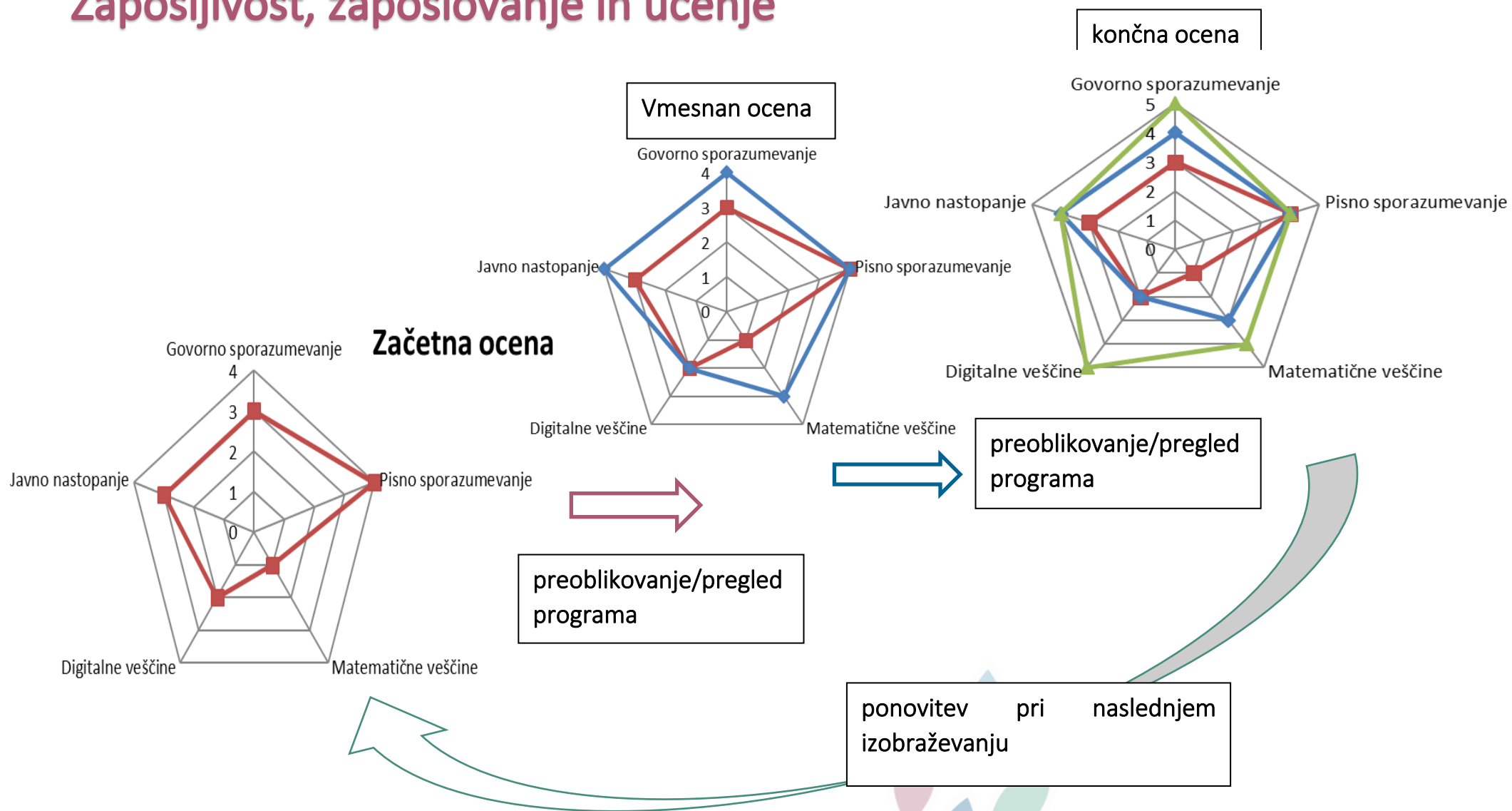
Zdravje in dobro počutje

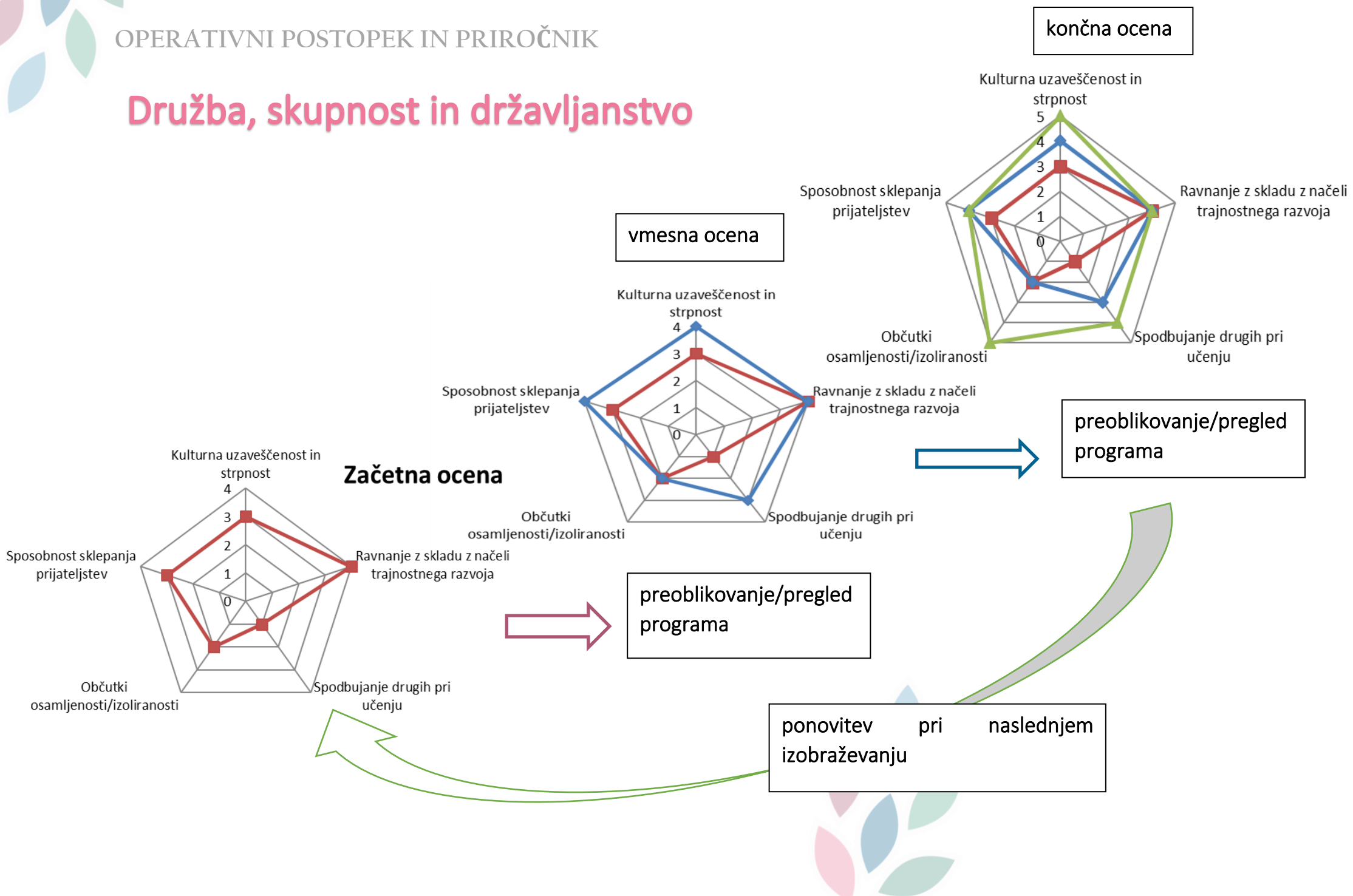
Osebnostni in življenjski razvoj

Zaposljivost, zaposlovanje in učenje

Družba, skupnost in državljanstvo

3.5. Zaključek

Rezultati izvedene raziskave kažejo prednosti sodelovanja z ustreznimi partnerji ter ostalimi organizacijami pri oblikovanju, ponudbi, podpori ter še posebej ugotavljanju in spremljanju učinkovitosti izobraževalnih programov za odrasle z manj priložnostmi. S tem prispevajo k učinkovitemu in trajnemu vseživljenjskemu napredku.

Izobraževalni programi za odrasle z manj priložnostmi, ki so prilagojeni potrebam posameznikom, vodijo, kažejo ter ponujajo skupno podporo, ugotavljanje in spremljanje v sodelovanju s partnerji ter za to usposobljenimi organizacijami za odrasle z manj priložnostmi in so najboljši mogoč naslov za pomoč udeležencem pri njihovem vseživljenjskem napredku. Iz tega razloga se poraja potreba po enotnem ter strukturiranem pristopu v smislu sodelovanja med ponudniki izobraževanja odraslih in ostalimi za to usposobljenimi službami za stalno podporo in spremljanje odraslih z manj priložnostmi.

Priročnik medinstitucionalnega postopka Tampada IO2 in ponudnikov izobraževanja odraslih še posebej poudarja to potrebo ter zagotavlja edinstven postopek za medinstitucionalne sinergije in ponudnikom izobraževanja odraslih ponuja vodilo pri učinkovitem izboru in vključitvi ustreznih posrednikov za spremljanje udeležencev izobraževanja odraslih z manj priložnostmi. Prav tako zagotavlja jasne smernice za izvajanje postopka Tampada v vsakdanjih učnih dejavnostih.

Glede spopadanja s težavami in omejitvami pri spremljanju udeležencev izobraževanja odraslih ta združen postopek zagotavlja:

- **strukturo za koordinirano sodelovanje** med službami
- pomoč PIO pri **pridobivanju primernih služb** za spremljanje in pridobivanje odraslih z manj priložnostmi
- razvrstitev in pomoč **pri izbiri najprimernejše** službe glede na potrebe udeleženca
- priporočila **za vključevanje strategije spremljanja** in sodelovanja s službami na vsakdanji ravni ter povezavi s vsakdanjimi učnimi aktivnostmi
- obravnavanje izziva za učitelja ali zaposlenega pri PIO, da **razume politiko** in jo tudi uporabi pri ugotavljanju in spremljanju odraslih z manj priložnostmi (na dnevni delovni ravni)
- zagotavlja **skupni pristop** za vse partnerske države/na ravni EU z kontaktnimi službami na lokalni/državni ravni
- zagotavlja **preglednost in jasnost** pri tehnikah neprekinjenega ugotavljanja in spremljanja za PIO, službe in organizacije.

